

Géppel festett képek

Gondolatok az elektrográfiáról

Az idén huszonnyolc tagúra bővült Magyar Elektrográfiai Társaság (MET) 2001-ben alakult Budapesten. Október 20-án, immár harmadik alkalommal nyílt meg szervezésükben a MATRICÁK elnevezésű kiállítás, amely a kisméretű elektrográfia nemzetközi seregszemléje.

Kezdetben volt a hagyományos sokszorosító grafika, aztán jöttek a korszerű sokszorosítógépek, és a művészek felfedezték a bennük rejlő kreatív lehetőségeket; alkotótársukká fogadták a fénymásolót, a faxot, később a komputert. Az elektrográfia a huszonegyedik század művésze: leképezi, feldolgozza és tükrözi korunkat.

Technikai adottságai és eszközei segítségével olyan vizuális világ megteremtésén fáradozik, amely felgyorsult századunkban képes a folyamatosan támadó kép- és információáradatban megállni, annak mélyére hatolni, elgondolkoztatni.

De mi is az elektrográfia? Hiszen ez olyan fiatal műfaj, amelynek meghatározása olykor művészetben jártas, más mezsgyéken munkálkodó képzőművészeket is zavarba hoz, ha hirtelen szembekerülnek a fogalommal. Hogy a sokszorosító grafikával való összevetéssel éljünk: míg az előbbieket eredetileg készítik, és a nyomatot illetően konkrét elvárásai vannak, addig az elektrográfusok a gépet mint ecsetet, formázólapátot, rajztollat használják alkotóeszközként a munkájukhoz. Kiinduló képüket folyamatosan változtatják: elvesznek belőle, hozzáadnak, átszínezik, rétegeket hordanak egymásra, festőként dolgoznak velük. A technikában számtalan individuálisan kifejezhető lehetőség rejlik, amelyben valamennyi művész a saját útját járja. A mérvadó irányok képviselői különböző ösvényeken jutottak el az elektrográfiáig.

HAász Ágnes, a MET elnöke és egyik alapító tagja, 1987 óta kísérletezik fénymásolóval és számítógéppel. A fényvibráció fizikai jelenségei foglalkoztatják, alkotásainak szín- és formavilágát a számítógép effektusai alakítják. Munkáiban olyan hatásokra törekszik, amelyek hagyományos eszközökkel elérhetetlenek. Kutatási területe a fény, a forma, a szín, a faktúra és a sík emberi érzésvilággal való kapcsolata.

Kováts Borbála alelnök, a társaság másik alapító személyisége a klasszikus sokszorosító grafikától jutott el az elektrográfiához. Rézkarcokat és litográfiákat készített, míg a torinói képzőművészeti főiskolán folytatott festői és grafikai tanulmányaival egy időben dolgozni kezdett a fénymásolóval. Különböző eredetű töredékek egymásra rakódott rétegeit láttató-rejtegető képei a korunkban összesűrűsödött információmennyiség feldolgozhatatlan dimenzióit dokumentálják.

A kaposvári **Bátai Sándor** grafikus érzékeny és poétikus, újrashasznosított papírból készített papírreliefjeit

gondolja tovább elektrográfiáiban. Mintha egy család emlékalbumában kutakodnánk... Elmosódott arcok, misztikus lenyomatok, rejtélyes üzenetek: képei a huszonegyedik század eszközeivel évezredekkel ölelnek fel, s meggyőző módon vernek hidat a hagyományos képzőművészet, valamint a fiatal, sokat ígérő és nagy jövő előtt álló művészeti irányzat között.

A MET alapítói képzőművészek, művészettörténészek, művészeti írók, tapasztalt alkotók, akik a kilencvenes évek eleje óta foglalkoznak elektrográfiával. A társaság munkáit csoportos kiállításokon mutatja be, és rendszeresen lehetőséget teremt más hazai és külföldi elektrográfusok bemutatkozására is.

A MATRICÁK-at a társaság megalapítását megelőző évben HAász Ágnes hívta életre, aki azóta is vezető kurátora a biennálénak, amely 2000-ben még a Magyar Grafikusok Országos Szövetsége által rendezett hagyományos kisgrafikai kiállítás része volt a Vigadó Galériában. Az akkori körülmények mostohagyermekként prezentálták az elektrográfiát, amelyet azonban már akkor sem lehetett ignorálni, hiszen addigra már a MET későbbi létrehozói is nemzetközi hírű művészekként szerepeltek sikerrel, és nyertek díjakat külföldi tárlatokon.

A tradicionális, kétévenkénti grafikai seregszemle 2002-es rendezvényén a MATRICÁK már a sokszorosító grafikai tárlattól függetlenül – bár földrajzilag még egymáshoz közel – Újpesten, a Gyermekek- és Ifjúsági Ház nagyszerű elrendezésű, modern kiállítótermében mutatta be az évi termését, ahol a vernissage után, időben jól összehangolva mindenki kényelmesen átsétálhatott az Újpest Galériába, és részt vehetett a sokszorosító grafikusok kiállításának megnyitóján.

A MATRICÁK 2004, a nemzetközi elektrográfia legfrissebb termései a Budapesti Őszi Fesztivál keretén belül, ezúttal teljesen emancipálódva a hagyományos kisgrafikától, az óbudai Vasarely Múzeum termeit veszik birtokba.

A kiállítás 2004. október 20. és november 17. között tekinthető meg az óbudai Vasarely Múzeumban, a Szentlélek tér 6. szám alatt.

A MET tevékenységéről és aktuális rendezvényeiről folyamatos újtású honlapjuk tájékoztat: www.c3.hu/~met

Susanna Lakner

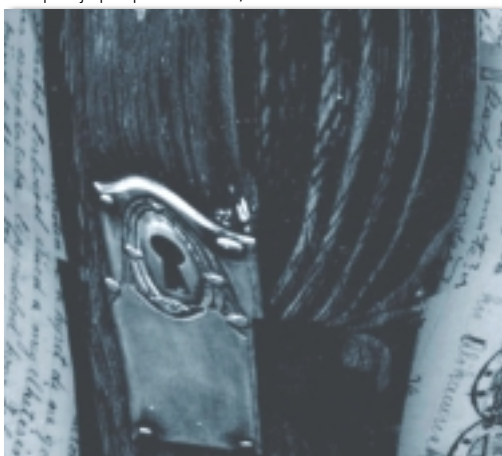
Máté Gyula, Elektro, 1998.



Báta Sándor, Történet



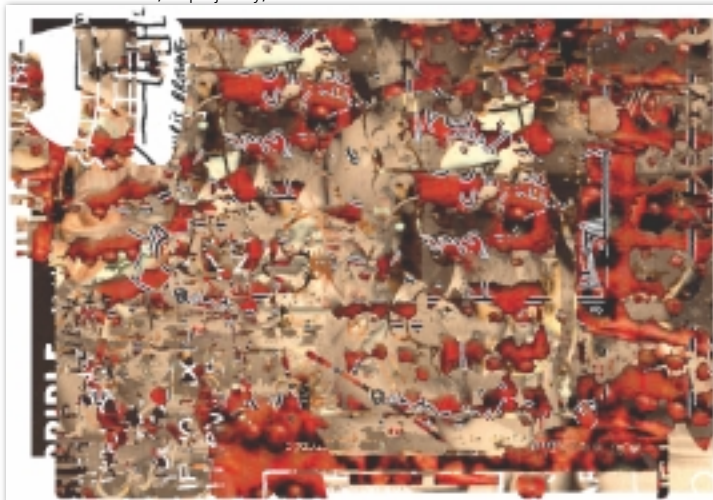
Vass Tibor, Kun Marcella aspektusából a szemszög nézőpontja perspektívát kínál, 2004.



Sós Evelin, Alice, 2000.



Kováts Borbála, Képrejtvény, 2003.



HAász Ágnes, Harangütés



Gábos József, Kézjegy

